

ACTIVITEITENOVERZICHT

2006

OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ

Samenwerken voor een duurzaam afval- en bodembeheer

ACTIVITEITENOVERZICHT 2006

BESTE LEZER,

Telkens weer moet ik het vaststellen: de tijd gaat razendsnel en toch wordt er ongelooflijk veel in beweging gezet en gerealiseerd. Als u dit activiteitenverslag doorneemt, zal u zien dat er niet alleen heel intensief is gewerkt bij de OVAM, maar vooral dat dit ook zichtbare resultaten heeft. Dat we in Vlaanderen met ons afval- en bodembeleid nu al enkele jaren tot de kop van het internationale en Europese peloton behoren, doet deugd.

Ik realiseer mij zeer goed dat we dit enerzijds te danken hebben aan een gemotiveerde ploeg OVAM-medewerkers, maar anderzijds ook aan úw inzet en engagement... Zonder úw medewerking om het beleid in de dagelijkse praktijk om te zetten, zouden wij nergens staan. Het feit dat wij koploper zijn, betekent niet dat we op onze lauweren kunnen rusten. We zijn nog lang geen afvalarme maatschappij en het beheer van onze bodem kan nóg beter, met meer oog voor preventie. Nog niet alles is dus gerealiseerd.

Het instrument om die verdere stap te zetten, hebben we op 1 april 2006 in handen gekregen. In het kader van de reorganisatie BBB werden onze actiedomeinen afval en bodem uitgebreid met wat we ondertussen 'het materialenbeheer' zijn gaan noemen.

Deze bevoegdheidsuitbreiding is strategisch heel belangrijk: we kunnen nu het afval- en bodembeheer verder gestalte geven vanuit het veel ruimere kringloop- en duurzaamheidsperspectief, waarbij we de aanpak 'van wieg tot graf' stilaan inruilen voor de benadering 'van wieg tot wieg' ... een hele uitdaging dus. Maar als wij onze werkkraft en onze positieve energie bundelen en daarbovenop onze dialoog nog versterken, ben ik er rotsvast van overtuigd dat wij ook deze opdracht 'samen' tot een goed einde kunnen brengen.

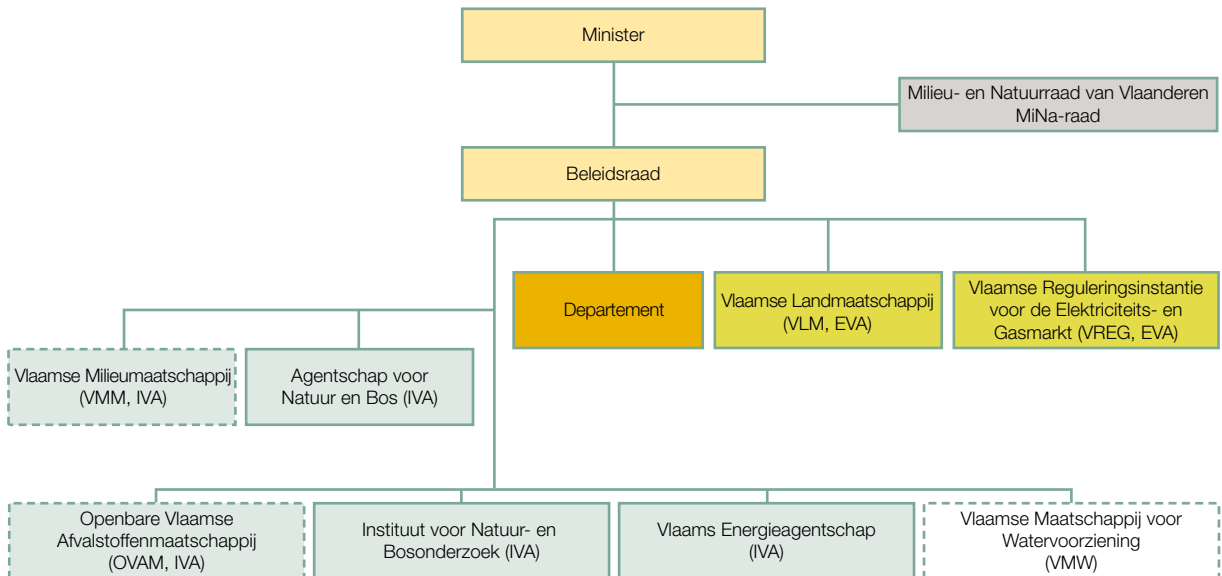

Henny De Baets
Administrateur-generaal

DE OVAM IN HET VLAAMSE MILIEULANDSCHAP

Het Vlaamse Gewest is verantwoordelijk voor het leefmilieu. Het is de Vlaamse minister van Leefmilieu die het beleid voert, terwijl de Vlaamse Regering de eindbeslissingen neemt en het Vlaams Parlement ze controleert. Aan het beleid gaat heel wat voorbereidend werk vooraf en natuurlijk is ook de uitvoering van dit beleid een hele opgave. De minister kan hiervoor rekenen op een administratie en een aantal instellingen waaronder de OVAM, een IVA of intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid. De structuur waarbinnen de OVAM opereert ziet er zo uit:

DE OVAM : MINDER AFVAL EN EEN SCHONERE BODEM

Opdracht: Door het verzekeren van een duurzaam beheer van afvalstoffen en materialen, door het voorkomen van bodemverontreiniging en door de realisatie van de bodemsanering, draagt de OVAM bij tot een beter leefmilieu en daardoor tot een hogere levenskwaliteit.

Als gevolg van de reorganisatie van de Vlaamse administratie (BBB) trad de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij op 1 april 2006 in werking als intern verzelfstandigd agentschap (IVA) met rechtspersoonlijkheid als opvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest.

Met het Vlaamse 'afvalstoffendecreet' en later het Vlareo als kader begon de OVAM op 2 juli 1981 aan haar werk. Waar aanvankelijk de focus vooral gericht was op de eindverwijdering gaat de aandacht vandaag in hoofdzaak naar het voorkomen, hergebruiken en recycleren van afval, in deze orde van belangrijkheid, en nu ook naar materialenbeheer. Sinds 1995 beschikt de OVAM met het 'bodemsaneringsdecreet' en het uitvoeringsbesluit Vlarebo ook over de nodige instrumenten om de bodemverontreiniging aan te pakken. Deze werden geactualiseerd en verder verfijnd in 2007, niet alleen voor de sanering van de bodemverontreiniging maar ook voor het beheer van die bodemverontreiniging. Gaandeweg en zonder dat ze de beleidscontinuïteit uit het oog verliest, legt de OVAM de klemtoon bovendien steeds meer op een duurzame benadering bij het beheer van afval en bodem. Voorwaarde om hierin te slagen is eens te meer samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Bij het realiseren van haar beleid heeft de OVAM steeds met succes een mix van drie soorten instrumenten ingezet:

- **juridische:** terugnameplicht, aanvaardingsplicht, bodemattest, meldingsplicht, ambtshalve optreden, erkenning, stortverbod, ...
- **fiscale:** heffingen, subsidiëring, retributies, ...
- **sociale:** sensibilisering en informatievoorziening.

Het beleid van de OVAM kadert in een Europese context. In Europa geldt Vlaanderen als koploper in het afval- en bodembeheer. Voor Europa is de OVAM ook een partner naar wie het aandachtig luistert. Die interactie is belangrijk, want daardoor kan de OVAM het Europese beleid mee helpen bepalen.

Opmerking: De documenten waarnaar dit activiteitenoverzicht hier en daar verwijst, zijn na te lezen op de OVAM-website, www.ovam.be

ORGANISATIESTRUCTUUR 2007

De OVAM-activiteiten zijn opgebouwd rond verschillende pijlers:

I. Administratie-generaal

De Administratie-generaal stuurt de afdelingen aan en bereidt ondermeer de beheersovereenkomst voor, het ondernemingsplan, de begrotingsopmaak, de begrotingscontrole, de afstemming van de cycli (beleidscyclus, beheerscyclus, financiële cyclus) en ze werkt de organisatieontwikkeling en de interne controle verder uit. Ook volgt ze de afstemming van het OVAM-beleid op het Milieubeleidsplan 2003-2007, de uitvoering van het Milieu-jaarprogramma en de onderzoeksplanning in zijn geheel op. De OVAM hecht veel belang aan open communicatie en voert daartoe een actief woordvoerderschap.

II. Afval en materialen

Binnen de OVAM zijn twee afdelingen verantwoordelijk voor afvalstoffen- en materialenbeheer.

De afdeling Afvalstoffenbeheer zorgt voor de uitvoering van het afvalstoffenbeleid. Daarnaast stimuleert deze afdeling ook afvalpreventie en geeft ze het materialenbeheer vorm. Ze volgt het Europese en internationale afvalstoffenbeleid van zeer nabij, verzamelt statistisch materiaal en stelt dit ter beschikking.

De afdeling Projectontwikkeling afvalstoffen leidt strategische afvalprojecten die dienstoverschrijdend zijn. Dergelijke overkoepelende projecten zijn gericht op een vooruitgang van het beleid. Voor de inhoudelijke invulling kan deze afdeling rekenen op de diensten van de afdeling afvalstoffenbeheer.

III. Bodem

Twee OVAM-afdelingen gaan over het bodembeleid.

De afdeling Bodembeheer staat in voor de uitvoering van het Bodemsaneringsdecreet. Deze afdeling is actief betrokken bij het Europese en internationale bodemsaneringsbeleid, ze geeft advies en communiceert met de betrokken partijen. Een apart team bekommert zich om bouw- en grondbeheer in het kader van grondverzet.

De afdeling Interventie, verwijdering en sanering voert de ambtshalve verwijdering en sanering uit. Eén van de bevoegdheden van de OVAM is immers dat ze zelf optreedt wanneer de verantwoordelijken hun afvalstoffen niet zelf willen of kunnen opruimen of hun bodem niet willen/kunnen saneren.

IV. Algemene diensten

Voor de uitvoering van het afval- en bodembeleid is permanente ondersteuning nodig. Die komt van de algemene diensten. De juridische dienst heeft in 2006 meegewerkt aan het nieuwe bodemsaneringsdecreet en aan de vormgeving van het uitvoeringsbesluit (Vlarebo). Hij gaf ongeveer 1700 juridische adviezen en behandelde om en nabij de 250 rechtsdossiers.

De activiteiten van de dienst communicatie zijn verankerd in de afval- en bodemactiviteiten van de OVAM. Sensibilisering van het grote publiek en van specifieke doelgroepen voor deze problematiek zijn essentieel. De dienst zette mobiliserende evenementen op het getouw, organiseerde of steunde diverse studiedagen en nam deel aan internationale workshops. Op aanvraag verstuurd hij 2320 gratis publicaties en behandelde ongeveer 1000 vragen via info@ovam.be.

2006 was het jaar van de lancering van het nieuwe intranet: een gigantische stap vooruit in de interne communicatiedoorstroming.

In 2007 wordt ook de grondig vernieuwde website van de OVAM een feit (www.ovam.be).

De OVAM nam deel aan de tweejaarlijkse personeelspeiling van de Vlaamse overheid waarbij de personeelsleden anoniem hun mening konden geven over de verschillende facetten van hun werk. Zij bleken behoorlijk positief in hun oordeel, waarbij sommigen ook verbetermogelijkheden aangaven. Dit is belangrijk, want een betere werkomgeving voor de personeelsleden zorgt ook voor een betere dienstverlening aan de burger.

Voor haar dagelijkse werking kan de OVAM rekenen op de onontbeerlijke ondersteunende diensten informatica en systeembeheer, financieel beheer en logistiek.

De OVAM doet in het kader van het diversiteitsbeleid merkbare inspanningen om kansengroepen (mensen met een arbeidshandicap, allochtonen) actief te betrekken in recrutering en selectie.

Organisatie-ontwikkeling is als project gestart in 2005. Van bij de aanvang was duidelijk dat procesbeheer en human resources het hoofdaandeel vormen binnen organisatie-ontwikkeling. Op beide terreinen zijn in 2006 een aantal deelprojecten verder uitgewerkt. De processenlijst voor de OVAM is herbekeken en kent een logischer en duurzamer structuur dan voorheen. De methodologie om processen uit te tekenen en te documenteren is uitgewerkt, evenals een aanpak om risico 's te identificeren en pro-actief in oplossingen te voorzien. Op het vlak van het personeelsbeleid is een ontwikkeltraject voor leidinggevenden gestart, is de plannings- en evaluatiecyclus verder uitgewerkt en is een simulatietool voor de beheersing van de personeelsbudgetten ontwikkeld en gebruikt. Een heel belangrijke mijlpaal is de beslissing eind 2006 om voor de hele OVAM een grondige procesanalyse uit te voeren, die moet uitmonden in de opmaak van een grondig onderbouwd proces- en personeelsplan. Deze oefening zal starten én afgerond zijn in 2007.

Naast deze eigen accenten, zijn de instructies van de Vlaamse Regering met betrekking tot de generieke bepalingen in de beheersovereenkomst bepalend geweest. De OVAM heeft zich daartoe een aantal bijkomende organisatiedoelen gesteld. Ze zal systemen ontwikkelen voor interne controle en er komt een beheersrapportering. Er komt een integriteitsbeleid voor de organisatie en de OVAM maakt werk van een nog duurzamer en ethisch verantwoord aankoopbeheer. Om het OVAM-beleid te optimaliseren en zoveel als mogelijk kans van slagen te bieden komen er omgevings-, stakeholders- en klantenbehoefteanalyses.

AFVAL BEHEER

EEN BELEID CONTINU IN BEWEGING

1 MIJLPALEN

25 jaar: In Vlaanderen voeren we al een kwarteeuw een afvalbeleid. Er is een performant systeem voor afvalbeheer uitgebouwd. Van géén beleid, via sanering naar een integraal afvalbeheer met de afvalverwerkingshiërarchie (de ladder van Lansink) als leidraad. Met resultaten die gezien mogen worden. Sommige beheersproblemen zijn onder controle of zelfs opgelost. De wijze waarop de Vlamingen met afval omgaan, is grondig veranderd. Het Vlaamse afval- en preventiebeleid staat Europees aan de top. Is dit nu een eindbeeld? Zeker niet, evenmin als het milieubeleid is het afval- en preventiebeleid voltooid. De weg naar ons einddoel, de duurzame ontwikkeling, is nog lang.

15 jaar: Preventie is sinds begin de jaren negentig dé beleidsprioriteit van het Vlaamse afvalstoffenbeleid. Ondanks een aanzienlijk aantal beleidsinitiatieven is preventie nog steeds de moeilijkste, minst zichtbare en minst meetbare schakel in het gehele beleid. Zijn de limieten van het werken met vrijwillige instrumenten bereikt, of zijn de limieten van de huidige afvalpreventie benadering misschien in zicht? Zoveel is zeker: de impact van het preventiebeleid mag totnogtoe beperkt zijn, het potentieel is nog enorm, zo blijkt uit de evaluatiestudie van 15 jaar afvalpreventiebeleid. Het afvalbeheer alléén is niet bij machte het patroon van toenemende productie en consumptie om te buigen. Het heeft maar een beperkte greep op de wetten van de economie. Een goed uitgebouwd afvalbeheer leidt nog niet tot een duurzame productie en consumptie. Het afvalbeheer zoals we dat vandaag kennen, loopt dus tegen zijn grenzen aan. Willen we werken aan een duurzame oplossing voor afval, dan kunnen we niet anders dan over het muurtje van het afval- en preventiebeleid heen kijken zodat we zicht krijgen op een duurzamer materialenbeheer. Het traditionele afvalbeheer gaat nog overwegend uit van hoeveelheden afval terwijl het levenscyclusdenken de totale milieu-impact van materialen (afval), en de gerelateerde gevolgen voor mens en ecosystemen, als basis voor het beleid neemt.

1 jaar: Duurzaam materialenbeheer is, ingevolge Beter Bestuurlijk Beleid, vooral gekend als 'de nieuwe bevoegdheid van de OVAM'. Maar duurzaam materialenbeheer is veel meer: het is een evolutie die wereldwijd aan de gang is, een absolute voorwaarde voor een duurzame ontwikkeling van onze maatschappij.

Helemaal nieuw is het materialenbeheer voor de OVAM echter niet. Afvalbeheer is een belangrijke schakel in het materialenbeheer zoals we dat vandaag kennen. In tal van de OVAM-initiatieven komt het idee van de verruiming al sterk naar voren. Bij de ontwikkeling naar een *duurzaam* materialenbeheer, bouwen we dan ook in de eerste plaats voort op de bestaande processen en initiatieven.

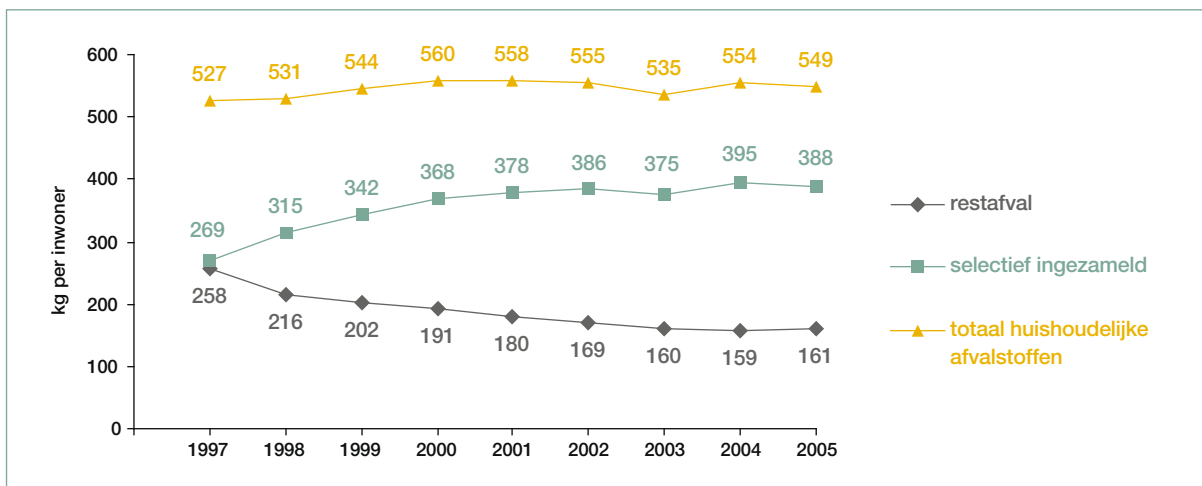
De OVAM ziet zichzelf als motor en voortrekker van het vernieuwingsproces naar duurzaam materialenbeheer. We gaan hierbij niet over één nacht ijs en beseffen ten volle dat we nog een flink eind te gaan hebben. Omwille van de complexiteit en de verwevenheid van materialenbeheer met andere sectoren, bieden snelle oplossingen geen soelaas. Duurzaam materialenbeheer vraagt ook een maatschappelijk vernieuwingsproces, dat verder gaat dan het afvalbeheer en de bevoegdheden van de OVAM overstijgt. We beschouwen het wel als een taak van de overheid om het proces te begrijpen, op doordachte wijze te beïnvloeden en het mee in een duurzame richting te sturen.

Partnerschappen en uitwisseling tussen overheidsadministraties onderling en met andere innovatieve spelers, zowel op Vlaams als op Europees niveau, zijn meer dan ooit van belang. Het gezamenlijk streven naar duurzaam materialenbeheer is voor de OVAM een boeiende uitdaging.

2 HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN

2.1 Evaluatie

De burger doet zijn uiterste best om steeds beter selectief in te zamelen. Hiervan zien we dan ook duidelijke resultaten. In 2005 is 70,7 % van alle huishoudelijk afval selectief ingezameld om het te hergebruiken, composteren of recycleren.

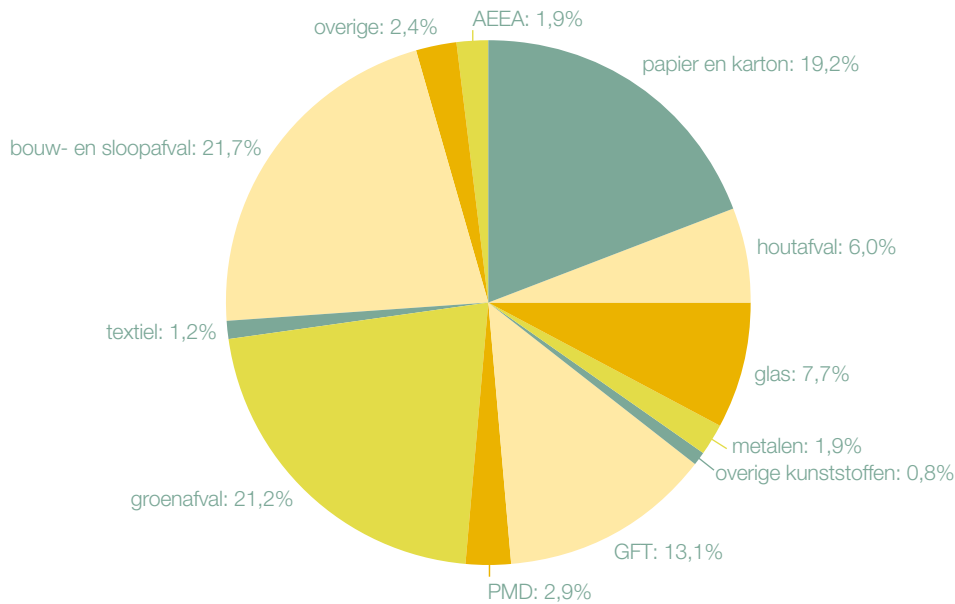

Figuur 1. Evolutie van de totale hoeveelheid huishoudelijke afvalstoffen, de selectief ingezamelde hoeveelheid en het restafval in kilogram per inwoner voor de periode 1997-2005 in Vlaanderen.

In 2006 volgde, ter voorbereiding van het nieuwe Uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen', een evaluatie van de gevoerde acties uit het huidige Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007. Verreweg de meeste acties werden gerealiseerd. De doelstellingen inzake preventie, producthergebruik, selectieve inzameling en te verwijderen restafval in het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007 werden gehaald of zijn binnen bereik. De huidige instrumentenmix blijft, mits enkele bijstellingen, op een analoge manier bruikbaar voor de volgende planperiode.

388,33 kg per inwoner selectief ingezameld huishoudelijk afval in 2005

Figuur 2. Procentuele verdeling van de selectief ingezamelde hoeveelheid huishoudelijke afvalstoffen in Vlaanderen in 2005. 'Overige' verwijst naar autobanden, vlakglas, luiers, geneesmiddelen, dierlijk afval, klein gevaarlijk afval en herbruikbaar afval ingezameld door kringloopcentra. AEEA betekent: 'afgedankte elektrische en elektronische apparatuur'.

Voor de evaluatie van de selectieve inzameling, werkte de OVAM een toetsingskader uit. Dit houdt rekening met diverse criteria zoals leefmilieu, dienstverlening en kostprijs en ze betreft er de hele inzamelketen bij, van de bron - de sorterende burger - tot de eindverwerking, inclusief afzet en nuttig gebruik van de eindproducten.

In 2006 is als eerste afvalfractie de selectieve inzameling van organisch-biologisch afval nader bekeken. Daarbij werden verschillende scenario's van het selectief inzamelen van GFT- en groenafval met het oog op professionele compostering al dan niet in combinatie met het thuiscomposteren vergeleken met het scenario waarbij alles in de restzak of bij het grofvuil verdwijnt en verbrand wordt. Deze evaluatie bevestigt het belang van een goede, kwalitatieve scheiding aan de bron gevolgd door compostering als beste optie. Dit beleid zal dus worden voortgezet, zoals opgelegd in de lopende sectorale uitvoeringsplannen. Maatwerk in een specifieke omgeving zoals stadskernen, appartementsgebouwen, ... of op bepaalde tijdstippen, zoals in de zomerperiode, kan de resultaten nog verbeteren.

Juni compostmaand

Ook in 2006 zette de OVAM samen met de Vlaamse Compostorganisatie Vlaco vzw de actie 'Juni Compostmaand' in de kijker. De campagne '1000 gratis vaten' met nadruk op lokale aanpak was een groot succes: het wedstrijdement sloeg aan bij de doelgroep en lokte veel bezoekers naar de lokale activiteiten. Het krasbiljet was een handig instrumentje voor de compostmeesters om een gesprek aan te knopen met de bezoekers. Een voorbeeld van geslaagde persaanpak met behoorlijk wat media-aandacht.

2.2 Zwerfvuil

Niets is ergerlijker dan zwerfvuil

“Een blikje, een prop, wikkel of peuk... Wie gooit nooit eens iets op straat? Ach, het komt er niet op aan, denken we dan. Maar het komt er net wèl op aan, want voor we het weten staan we voor een berg zwerfvuil. Daar wil de Vlaamse overheid iets aan doen, samen met de OVAM, FOST Plus en de lokale overheden”, zo luidt het op www.indevuilbak.be

Ook voor politieke partijen was het in 2006, jaar van gemeenteraadsverkiezingen, een belangrijk actiepunt: weg met het zwerfvuil! Om maar te zeggen: het probleem zit veel mensen hoog, vooral in de grotere centra met minder sociale controle.

De OVAM heeft het onderwerp al langer op de agenda. Ze zorgde voor een gedetailleerde analyse van het rondslingerende zwerfvuil, als basis voor een gericht beleid en effectieve acties. Zo constateerde ze: **“Het herkenbaar zwerfvuil bestaat vooral uit kunststofafval (55%). Ook metaalafval (20%), papier en kartonafval (8%) en rookwarenverpakkingen (7%) vinden we er vaak in terug”**. Maar na de analyse komt de actie.

In 2006 coördineert de OVAM het project ‘indevuilbak’ door informatie en sensibilisering van de burgers. De gewestelijke Stuurgroep Zwerfvuil, met daarin vertegenwoordigers van de lokale besturen, de verpakking-, sigaretten- en kauwgomindustrie, is gestart met een sensibiliseringscampagne met televisiespot, affiches en advertenties in kranten en weekbladen om duidelijk te maken dat het ‘zo’ niet verder kan. De Stuurgroep heeft ook een nauwkeurig actieplan uitgewerkt dat tot 2009 loopt. Het voorziet zowel in algemene acties als in pogingen om specifieke doelgroepen te bereiken en hen ertoe aan te zetten twee keer na te denken vooraleer ze hun afval op straten, stoepen of wegbermen dumpen.

De verbetering van de infrastructuur waarmee het zwerfvuil wordt opgeruimd, de herinrichting van de openbare ruimte en volgehouden toezicht zijn voor ‘indevuilbak’ even belangrijk als sensibilisering. Er is nog veel, zeer veel te doen, maar uit proefprojecten is gebleken dat de inspanning loont.

2.3 Subsidiebesluit

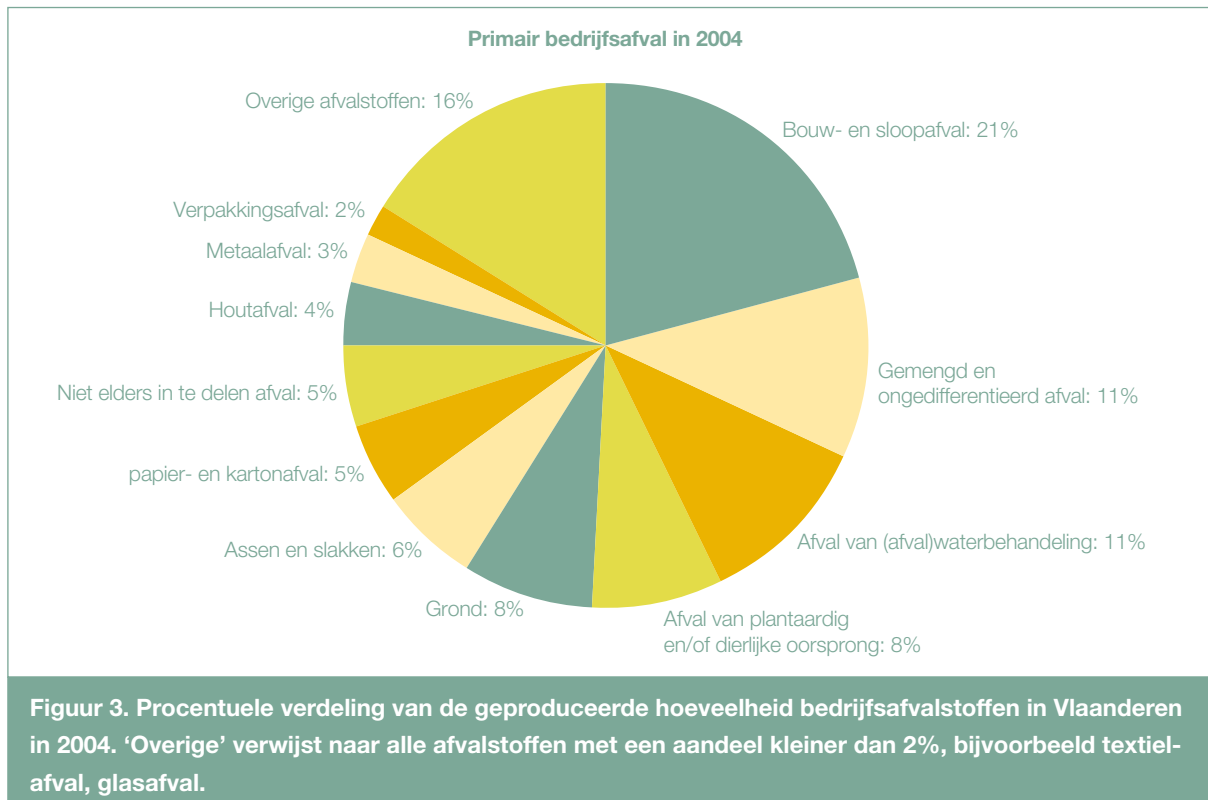
In 2006 is een nieuw subsidiebesluit uitgewerkt voor investeringen in preventie en selectieve inzameling door de lokale besturen, dat begin 2007 van kracht werd. Het besluit is ook een steuntje voor het beleid inzake zwerfvuil. De subsidie komt op 50% van de netto investering. Het besluit zal de uitvoering van het nieuwe Uitvoeringsplan ‘Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen’ tot eind 2012 ondersteunen.

2006 was dus een overgangsjaar. Er kwamen na de gemeenteraadsverkiezingen nieuwe bestuursraden van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en daardoor waren er minder initiatieven, wat leidde tot een daling van de toegekende subsidies. Voor preventie-items bedroegen de subsidies, vastgelegd op art. 43.21 van het MINA-fonds, 303.950 EUR. Voor diftar en infrastructuur voor selectieve inzameling (art. 63.26) beliepen de subsidies 2.106.491,00 EUR. Het aantal in 2006 behandelde subsidiedossiers bedroeg toch nog 189 en het aan de uitbetaling van subsidies bestede bedrag was 4.292.000 EUR.

3 BEDRIJFSAFVALSTOFFEN

3.1 Evaluatie

De hoeveelheid primair bedrijfsafval bedroeg 21,4 miljoen ton in 2004. De hoeveelheid in 2004 gerecycleerd industrieel afval (50%) is de hoogste sinds 1992 (begin van de metingen). Inclusief het 'gebruik als secundaire grondstof' (25%), krijgt driekwart van het bedrijfsafval een nuttige toepassing.

Wat gebeurt er met al dit bedrijfsafval en hoe wordt het verwerkt?

Recyclage:	50%	(10,7 miljoen ton)
Gebruik als secundaire grondstof:	25%	(5,4 miljoen ton)
Storten:	16%	(3,4 miljoen ton)
Verbranden:	9%	(1,9 miljoen ton)

In sommige publicaties is er sprake van 28,6 miljoen ton bedrijfsafval in 2004. In dit getal is dan het secundair bedrijfsafval meegerekend, dit is het afval ontstaan uit de verwerking of voorbehandeling van het primaire bedrijfsafval.

3.2 Project 'Prioritaire bedrijfsafvalstoffen'.

Het Milieubeleidsplan 2003-2010 beoogt de vermindering van de hoeveelheid bedrijfsafval in vergelijking met 2002 en de verbetering van de kwalitatieve aspecten van dit afval. Vandaar het project 'Prioritaire bedrijfsafvalstoffen', waardoor de OVAM eerst duidelijkheid wilde krijgen over de prioriteiten.

Na rangschikking van de bedrijfsafvalstoffen op basis van hun impact op het leefmilieu en grondige analyse, is nu een scenario in voorbereiding dat het hoofddoel naderbij moet brengen, met name een zo klein mogelijke druk op het leefmilieu.

Er zijn 4 productcategorieën geselecteerd:

Textielafval en productiegebonden slib: het analysedocument legt de nadruk op preventie. Een Presti 5-project moet de Vlaamse textielsector ertoe aanzetten méér aandacht te besteden aan zijn grondstoffenbeheer en de weer-slag ervan op het textielafval. De sectorfederatie stelde twee praktische handleidingen op met preventietips, één voor textielafval en één voor productiegebonden textielslib.

Gemengd en ongedifferentieerd afval: een actieprogramma legt de klemtoon op doorgedreven sortering aan de bron, betere uitsortering van recycleerbare fracties en optimale eindverwerking.

Zuren, basen en slib van de oppervlaktebehandeling van metalen: in overleg met de sectorfederaties komen we tot de conclusie dat we ook hier verder moeten werken aan het voorkomen van afval. Dit kan door deelname aan de eco-efficiëntiescan en door de toepassing van MAMBO-software om de reële afvalkosten van een bedrijf te bepalen en de opbrengst van afvalpreventiemaatregelen in te schatten.

Voor **dierlijk afval** zijn in overleg met de stakeholders de grote lijnen van een actieplan uitgetekend.

4 ER ZIT GELD VERSTOPT IN UW BEDRIJF!

Het Eco-efficiëntiescanprogramma, gelanceerd op de IFEST-beurs in Gent op 13 oktober 2006 en beheerd door de OVAM, is een subsidieprogramma dat Vlaamse kmo's wil stimuleren om te investeren in een eco-efficiënte bedrijfsvoering: ecologische en economische winst gaan hier namelijk hand in hand. De OVAM mikt hoog: in een periode van 3 jaar wil ze 1000 kmo's de kans bieden op een gratis doorlichting en advies op maat voor een betere eco-efficiëntie. In het eerste scanjaar 2006-'07 zullen drie hiervoor geselecteerde adviesbureaus samen 330 Vlaamse kmo's gaan doorlichten.

Een originele mediacampagne in het najaar van 2006 ondersteunde dit initiatief. Met de slogan 'Er zit geld verstopt in uw bedrijf!' wilde de OVAM bedrijven aanzetten om deel te nemen aan het scanprogramma en zich in te schrijven bij één van de adviesbureaus. De OVAM schreef ook 8000 Vlaamse kmo's aan, als extra-stimulans om in het Eco-efficiëntiescanprogramma te stappen.

De website www.eco-efficiëntie.be werd uitgebreid met een voorbeeldendatabank. Deze bevat meer dan 150 inspirerende voorbeelden van eco-efficiëntie bij individuele bedrijven.

In oktober 2007 start het tweede scanjaar, waarvoor andermaal adviesbureaus worden geselecteerd. Ook in 2007 krijgen 330 Vlaamse kmo's de kans om gratis in het scanprogramma te stappen.

5 AANVAARDINGSPLICHT

Momenteel bestaat de aanvaardingsplicht voor 13 afvalstromen. Een aanvaardingsplicht maakt de producenten en invoerders verantwoordelijk voor de inzameling en milieuvriendelijke verwerking van hun product wanneer het afval is geworden. Hiertoe sluit het Vlaamse Gewest een milieubeleidsvereenkomst (MBO) af. Het is de OVAM die hierover onderhandelt met de betrokken beroepsfederaties. In 2006 was er intensief overleg voor de overeenkomsten over pers- en reclamedrukwerken, afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA), oude en vervallen geneesmiddelen en afvalolie. De MBO 'gebruikte frituurvetten en -oliën' werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering en werd na de openbare procedure definitief goedgekeurd.

De OVAM heeft in deze ook een belangrijke controlerende functie: 50 producenten en 546 verwerkers en ophalers van afvalstoffen kregen een controle. Dit leidde tot 305 aanmaningsbrieven en 46 processen-verbaal.

De OVAM startte in 2006 een grondige evaluatie van het instrument aanvaardingsplichten. Een evaluatiekader werd opgesteld en wordt toegepast op de aanvaardingsplicht voor AEEA, batterijen en loodstartbatterijen. Het resultaat van dit onderzoek zal in de loop van 2007 bekend zijn.

6 AFZETMARKT VOOR GERECECLEERDE MATERIALEN BEVORDEREN

Er zijn al flink wat inspanningen geleverd om de recyclage van afvalstoffen aan te moedigen. Om de goede resultaten op peil te houden, organiseerde de OVAM op 14 december 2006 een rondetafelconferentie voor de overheid, sectororganisaties en industrie over recyclage.

De OVAM lichtte haar inventaris toe van Europese beleidsinitiatieven voor de afzet van gerecycleerde materialen. De aanwezigen kregen informatie over falende marktmechanismen in de recyclagemarkt op basis van de OESO-studie 'Improving Recycling Markets'. Ook viel te vernemen hoe het Waste & Resources Action Programme (WRAP) Britse bedrijven bewust maakt van de voordelen van gerecycleerde materialen. Een papierproducent legde uit waarom het bedrijf gerecycleerd papier verkiest boven primaire grondstof.

Workshops leverden boeiende inzichten op:

- compost is met zijn vele mogelijke toepassingen in de groenvoorziening zeer goed inzetbaar tegen bodemdegradatie, maar de prijs ervan weerspiegelt zijn intrinsieke waarde niet;
- de bouwsector boog zich over de huidige kwaliteit en toepassingsmogelijkheden van puingranulaten en de nood aan een globaal ketenbeheersysteem;
- ook bij kunststofrecycalaat is in de eerste plaats kwaliteitsverbetering nodig en dient er gesleuteld te worden aan het imago van producten uit gerecycleerde kunststof.

Duidelijk is dat de recyclagesamenleving verdere stimulansen dient te krijgen. Uit de discussies kwamen heel wat interessante ideeën die richting kunnen geven aan beleidsvoorstellen van de OVAM.

7 ENKELE AFVALSTROMEN IN DE KIJKER

7.1 Inventaris biomassa

Op 8 juli gaf de Vlaamse Regering het startsein voor het Actieplan Groene Stroom. In dit kader kreeg de OVAM de vraag een inventaris op te stellen over de beschikbaarheid van biomassa. Initiatiefnemers bouwen of passen installaties pas aan als ze zeker zijn van een voldoende aanbod van biomassa.

De inventaris geeft aan hoeveel biomassa er in Vlaanderen beschikbaar is en welke stromen hiervan in aanmerking komen voor energetische valorisatie.

Daarbij houdt men uiteraard rekening met de huidige vormen van valorisatie zoals compostering, vergisting (deels materiaalrecyclage, deels energetische valorisatie), gebruik in veevoeder, enz...

Het resulterende rapport is een dynamisch gegeven en zal in de toekomst – op basis van nieuwe informatie en nieuwe inzichten – jaarlijks worden aangepast.

7.2 Dierlijke bijproducten

Eind 2006 keurde de Vlaamse Regering het nieuwe Besluit Dierlijk Afval goed. Het is een aanvulling op de Europese verordening 1774/2002 betreffende dierlijke bijproducten. Door de vele crisissen in de sector ligt de nadruk op traceerbaarheid en veilig beheer van dit afval. Er komen ook eenvormige transportdocumenten. Een overeenkomst tussen de Belgische overheden, federale en regionale, legt precies vast wie waarvoor verantwoordelijk is.

7.3 Een nieuw Uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord materiaalgebruik en afvalbeheer in de bouw'

Vlaanderen recupereert meer dan 85% bouw- en sloopafval, maar de kwaliteit van de gerecycleerde producten uit dit afval kan beter. In 2006 rondde de OVAM het ontwerp-uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord materiaalgebruik en afvalbeheer in de bouw' af. De voornaamste langetermijndoelstelling is de vérgaande ontkoppeling van economische groei (wonen en bouwen) en de milieudruk als gevolg van het materiaalgebruik in de bouw.

Het ontwerp-uitvoeringsplan zet hiervoor twee sporen uit:

- een duidelijk zicht krijgen op de milieu-effecten van de materiaalkeuze en de mogelijkheid om de milieubelasting te verminderen;
- een visie ontwikkelen op een milieuverantwoord materiaalgebruik in de bouwsector.

Tegen 2010 moeten we weten of de sector zelfregulerend kan werken aan een milieuverantwoorde manier van recyclage.

7.4 Scheepsafvalstoffen

De OVAM is verantwoordelijk voor de beleidsmatige aspecten van scheepsafvalstoffen en heeft hier ook controlebevoegdheid. Op 1 januari 2006 begon men in de Vlaamse zeehavens met een vernieuwd kostendekkingsysteem voor scheepsafvalstoffen. Zo draagt elk aankomend zeeschip bij in de kosten van de havenontvangstvoorzieningen, ongeacht het feit of het schip al dan niet effectief afvalstoffen aflevert. Ook voerde een onafhankelijke bedrijfsrevisor in opdracht van de OVAM een audit uit, om na te gaan of de havenbesturen de geïnde afvalbijdragen wel correct gebruikten.

In juni 2006 kregen de havens van Antwerpen, Gent en Zeebrugge goedkeuring voor hun nieuwe afvalbeheersplannen. Daarnaast kwamen er in de havens van Zeebrugge en Oostende inzamel-parken voor afvalstoffen afkomstig van vissersschepen.

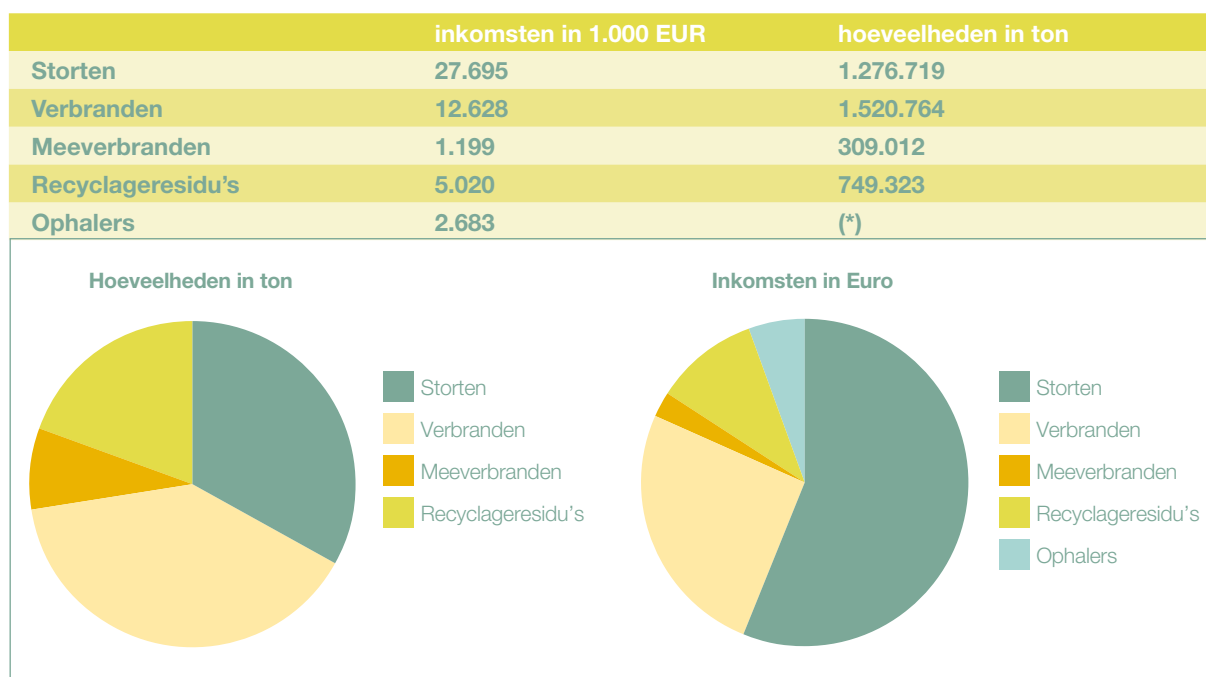
8 EINDVERWERKING

8.1 Afwijking stortverboden

Wordt er in Vlaanderen nu eigenlijk nog afval gestort of niet? Ja en nee: huishoudelijk afval storten is er in Vlaanderen sinds 2006 niet meer bij. Wel werden er nog afwijkingen toegestaan op het stortverbod van brandbare bedrijfsafvalstoffen. Daardoor werden er in 2006 nog 583.000 ton brandbare bedrijfsafvalstoffen gestort, nauwelijks minder dan de 606.000 ton van 2005.

8.2 Heffingen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verwerkte hoeveelheden afvalstoffen en de geïnde heffingen in 2006.

(*) Ophalers: hoeveelheden in EUR zijn bekend, in ton niet (wegens andere berekeningswijze)

8.3 Een nieuw decreet inzake milieuheffingen

In het najaar van 2006 werd de reeds lang aangekondigde grondige wijziging van de wetgeving inzake milieuheffingen doorgevoerd, die vanaf 1 januari 2007 van kracht werd.

Dit decreet wil de wetgeving inzake milieuheffingen vereenvoudigen en het afvalbeleid beter ondersteunen. Bij de wijziging van de tarieven werd een budgetneutrale impact vooropgesteld.

Belangrijke punten zijn een sterke vermindering van het aantal tarieven, één uniform tarief voor het verbranden en meeverbranden van afvalstoffen, een verhoging van het tarief voor brandbaar afval waarbij het storten van brandbaar afval nu voor het eerst meer kost dan het verbranden ervan, en ten slotte de bijna volledige afbouw van het verlaagd tarief voor recyclageresidu's in een overgangstermijn van 1 tot 3 jaar.

9 DE EUROPESE DIMENSIE

9.1 Actieve participatie van de OVAM

Wat is het verschil tussen een afvalstof en een product? Wanneer houdt afval op afval te zijn? Hoe moeten we afval vermijden? En hoe het verwerken? Deze vragen zijn al meer dan een jaar het onderwerp van felle discussies binnen de Europese Unie, naar aanleiding van de herziening van de Europese kaderrichtlijn voor het beheer van afvalstoffen. Deze richtlijn is de Europese tegenhanger van het afvalstoffendecreet. De OVAM neemt actief deel aan deze discussie. Ze heeft de afgelopen 25 jaar veel werk gemaakt van de uitbouw van het Vlaamse afvalbeleid. Op vlak van afvalbeheer zijn we bij de best presterende regio's van Europa. Het komt erop aan te vermijden dat het Europese afvalbeleid afglijdt naar het niveau van de zwak presterende lidstaten. Of dat Europa keuzes maakt die haaks staan op wat wij in Vlaanderen al jaren doen.

Daarnaast neemt de OVAM ook actief deel aan vergaderingen van Europese technische comités die de bestaande Europese wetgeving aanpassen en evalueren, en die de uitvoering van de richtlijnen bespreken (bijvoorbeeld richtlijnen voor verpakkingen, afgedankte voertuigen, AEEA of afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, stortplaatsen en verbranding).

9.2 Twinningproject Bacau (Roemenië) uit de startblokken

Europa helpt de nieuwe lidstaten een handje door Twinningprojecten, waarbij één van de 'oude' lidstaten een nieuw lid helpt bij de uitvoering van de Europese wetgeving. De OVAM werkte al met succes een Twinningproject af met Hongarije; nu selecteerde de EU de OVAM samen met het Toscaanse leefmilieugentschap en de Universiteit van Athene voor een project rond huishoudelijk afval in de regio Bacau in Roemenië.

De OVAM werkt mee aan de uitbouw van een expertisecentrum in Bacau. Belangrijkste aandachtspunten zijn het composteren, de promotie van compostgebruik, de introductie van compostmeesters en de uitwerking van educatief materiaal om thuiscompostering te bevorderen. Hiervoor zijn medewerkers ingeschakeld van de Vlaamse Compostorganisatie Vlaco. Samen met de plaatselijke overheid bekijkt de OVAM ook het regionale afvalstoffenplan en de beste manier om cijfergegevens over afval te verzamelen en te verwerken. Ook overleggen de partners hoe ze de bevolking best kunnen overtuigen van het nut van selectieve inzameling.

VOORUITZICHTEN 2007-2008

- Alle zeilen bijzetten om het restafval te reduceren tot gemiddeld maximaal 150 kilo per inwoner, als onderdeel van het nieuw op te starten Uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen'.
- Werk maken van het in 2006 opgesteld subsidiebesluit voor investering in preventie en selectieve inzameling door de lokale besturen en zo bijdragen tot de uitvoering van het nieuwe Uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen'.
- Verder bouwen aan de verruiming van het OVAM-afvalbeheer naar een duurzaam materialenbeheer, waarbij we de benadering van 'wieg tot graf' stilaan inruilen voor een van 'wieg tot wieg' benadering. Werken aan nieuwe partnerschappen en samenwerkingsvormen met andere overheden en innovatieve spelers.
- Jaarlijks 330 Vlaamse kmo's overtuigen zich gratis te laten scannen om zo hun eco-efficiëntiepotentieel in kaart te brengen.
- Scoren met indicatoren: een webtoepassing op www.ovam.be voor lokale besturen om hen te helpen bij een milieuverantwoorde aankooppolitiek van schoonmaakmiddelen en kantoorbenodigdheden.
- Opstellen van een nieuwe rangschikking van de bedrijfsafvalstoffen, om ook in 2008 en daarna een goed beeld te hebben van de invloed van de afvalstromen op het leefmilieu, in de wetenschap dat de milieu-impact geen statisch gegeven is.
- Opstarten van de onderhandeling over de milieubeleidsovereenkomsten batterijen, loodstartbatterijen, afvalbanden en zaklampen. Verder bouwen op de resultaten van het evaluatieonderzoek.
- Starten met de uitvoering van het Uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord materiaalgebruik en afvalbeheer in de bouw', na goedkeuring door de Vlaamse Regering.
- Organiseren van een communicatie-actie over het nieuwe Besluit Dierlijk Afval in de eerste helft van 2007.
- Opstellen van een handleiding voor de bedrijven en zorgen voor de opleiding van milieu-inspectie en politie naar aanleiding van de nieuwe Europese Verordening (1013/2006/EG) voor de in- en uitvoer van afvalstoffen die in juli 2007 van kracht wordt.

BODEM BEHEER

EEN BELEID DAT HET BUITENLAND
ONS NOG STEEDS BENIJDT

1 MIJLPALEN

25 jaar: In de eerste jaren na de invoering van het afvalstoffendecreet in 1981 lag het zwaartepunt van de activiteit op handhaving, met sluiting van honderden illegale afvalopslagplaatsen en het opzetten van ophalings- en verwerkingsstructuren (containerparken, ...). Men ging ervan uit dat bodemvervuiling verbonden was met afval dat was achtergelaten op stortplaatsen en industrieterreinen. In de tweede helft van de jaren '80 startte men met de ambtshalve verwijdering van afvalstoffen. De eerste acties van de OVAM waren saneringsonderzoeken en –werken op voormalige stortplaatsen.

10 jaar: De inventarisering van alle verontreinigde gronden, één van de opdrachten van de OVAM, is de eerste stap in een degelijke bescherming van wie een grond verwerft.

Vanaf 1 oktober 1996 moet iedereen die een grond contractueel overdraagt (verkoop, erfpacht, ...) hiertoe voortaan eerst bij de OVAM een bodemattest aanvragen. Dit attest vermeldt of er in het register van verontreinigde gronden gegevens over het bewuste terrein zijn opgenomen. Zo is de overnemer van meet af aan ingelicht over eventuele bodemvervuiling.

In 10 jaar tijd heeft OVAM ongeveer 1,81 miljoen bodemattesten afgeleverd. Met het oog op een vlottere identificatie van verontreinigde gronden, besteedt het bodemsaneringsdecreet veel aandacht aan alle activiteiten of inrichtingen die bodemverontreiniging kunnen veroorzaken. Er zijn in Vlaanderen naar schatting 76.200 van dergelijke risicogronden. Voor deze gronden is er bij overdracht, onteigening, bij stopzetting van de activiteiten of periodiek, een onderzoeksplicht.

De doelstelling van het MINA-plan 3, om tegen 2007 in totaal 22.500 risicogronden te onderzoeken, is in 2006 al gehaald. Op basis van de inmiddels opgedane ervaring en rekening houdend met talrijke betrokken actoren, keurde het Vlaams Parlement op 11 oktober 2006 het decreet over de bodemsanering en de bodembescherming goed, waarna de Vlaamse Regering het op 27 oktober bekrachtigde. Op 22 januari 2007 volgde publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

2007-2008: Momenteel is het uitvoeringsbesluit op het nieuwe decreet (Vlarebo of Vlaams reglement bodemsanering en bodembescherming) volop in voorbereiding.

2 DE AANPAK VAN RISICOGRONDEN

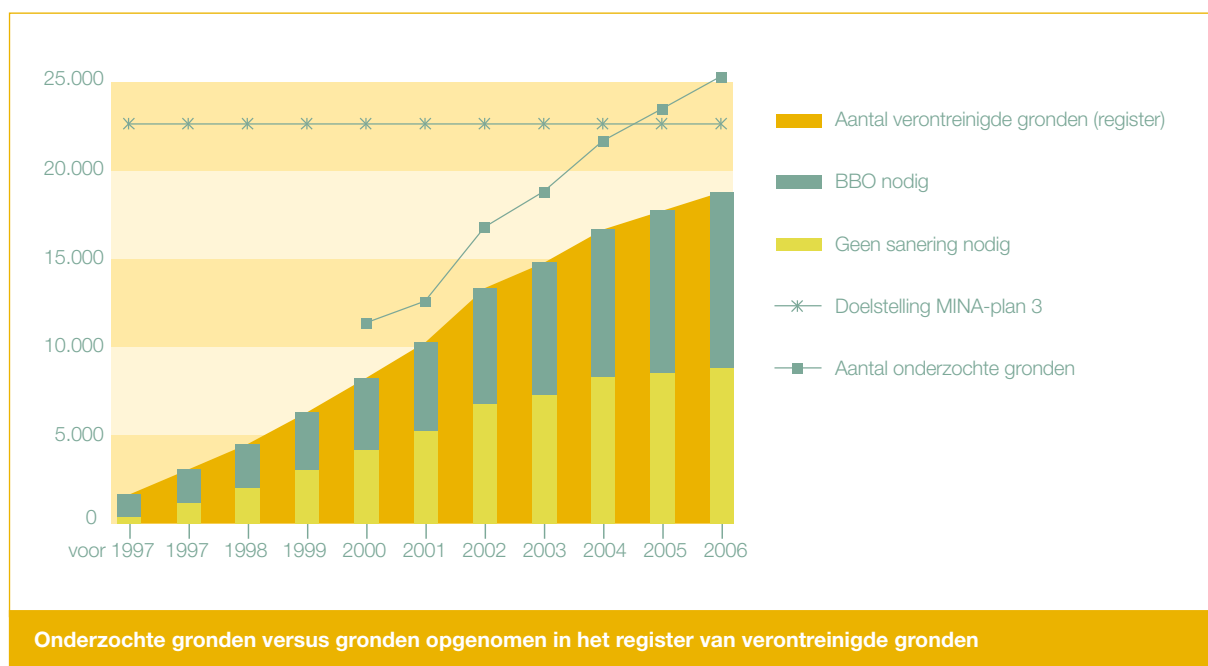
Het Vlarebo bevat een lijst met alle activiteiten die een verhoogd risico op bodemverontreiniging meebrengen. Gronden waarop zulke activiteiten plaatshebben/hadden zijn risicogronden. Een grond is verontreinigd wanneer de concentratie van één of meer substanties een bepaalde grenswaarde overschrijdt. Niet elke risicogrond is dus automatisch een verontreinigde grond. Zowel economische activiteiten (industrie, garage, chemische reiniging...) als particuliere (lekkende stookolietank) kunnen bodemverontreiniging veroorzaken.

Oriënterend Bodemonderzoek (OBO)

Zijn er aanwijzingen voor bodemverontreiniging? Hoort een bepaald perceel al dan niet in het register van verontreinigde gronden? Om dat te weten te komen is een Oriënterend Bodemonderzoek (OBO) meestal voldoende. Het gaat om een beperkt historisch onderzoek (wat stond er hier vroeger, of welke activiteiten zijn er op dit perceel vroeger nog geweest?) en een beperkte monstername. Vaak houdt het onderzoek hier op. Alle als verontreinigd geregistreerde gronden hoeven niet altijd nader onderzocht of gesaneerd te worden. Levert het OBO aanwijzingen voor een ernstige vervuiling van bodem of grondwater, dan kan de OVAM aanmanen tot uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek en zo nodig zelf optreden.

Beschrijvend bodemonderzoek (BBO)

Wat is de grootte van de verontreiniging, en welk risico levert zij op voor mens, plant en dier en voor de kwaliteit van grond – en oppervlaktewater? Is bodemsanering nodig? Hoe verspreidt de verontreiniging zich? Op die vragen geeft het beschrijvend bodemonderzoek een antwoord.

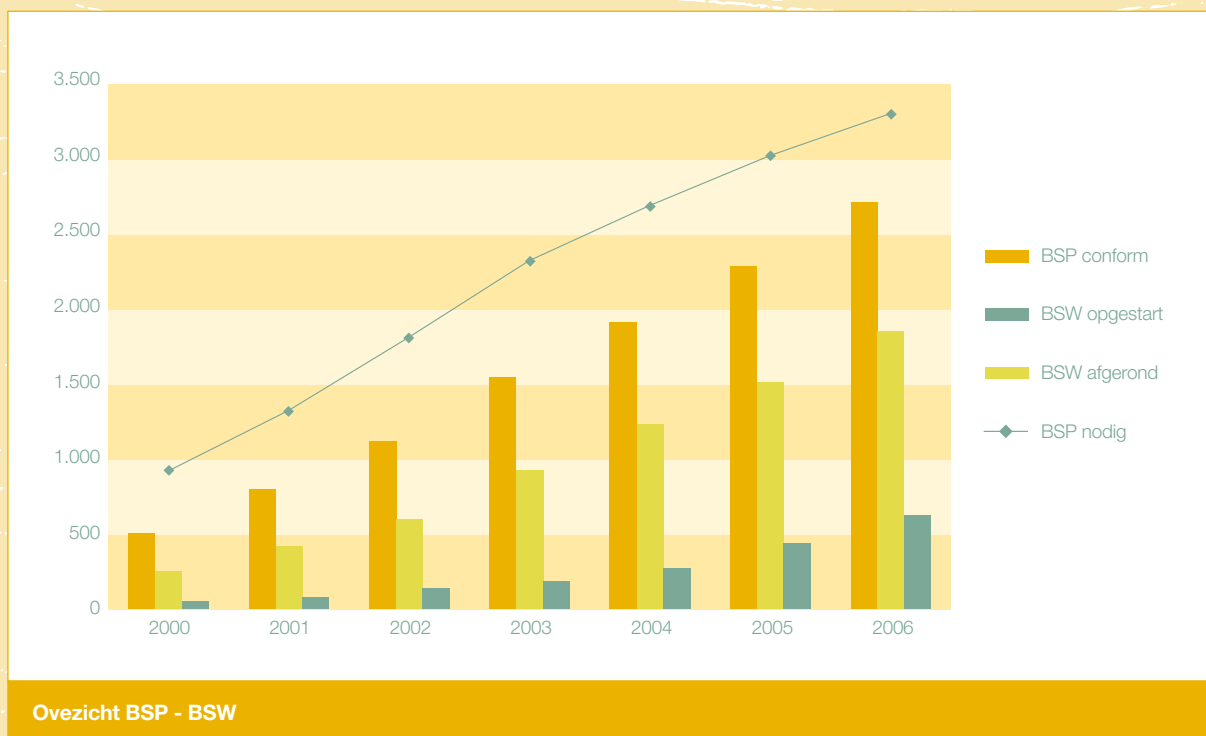

Bovenstaande figuur geeft een overzicht van de gronden die in de voorbije 10 jaar op die manier zijn geëvalueerd, waar sanering nodig is en waar niet.

Bodemsaneringsproject (BSP)

Het bodemsaneringsproject (BSP) geeft aan hoe men bij de bodemsanering best te werk gaat. Hierbij gaat men uit van de best beschikbare technische oplossingen en streeft men naar een kostprijs die redelijk is en in verhouding tot het te bereiken resultaat.

Om de bodemsanering optimaal te laten verlopen, met minimale hinder voor mens en milieu en met gegarandeerde veiligheid en kwaliteit van de bodemsaneringswerken (BSW), heeft de OVAM, samen met OVB, de beroepsfederatie van de bodemsaneerders, het Achillespreventiesysteem uitgewerkt. Door een milieubeleidsvereenkomst met het Vlaamse Gewest heeft de OVB er zich toe verbonden de bodemsaneringswerken (BSW) uit te voeren overeenkomstig het Achilleszorgsysteem.

De grafiek geeft een idee van de huidige stand van zaken en de evolutie naar het huidige aantal BSP's en afgeronde BSW's.

De regelgeving beschermt de verwerver van gronden zodat die niet opgezadeld wordt met een verontreinigde grond. Als men toch een verontreinigde grond wil verkopen, moet men niet alleen het bodemsaneringsproject indienen, maar moet ook één van de betrokken partijen (bijvoorbeeld de verkoper) een verbintenis ondertekenen dat hij de grond zal saneren. Aan deze verbintenis is ook een financieel luik gekoppeld, namelijk de financiële zekerheid. Hiermee kan de OVAM zonodig zelf de sanering uitvoeren. Het aantal dergelijke verbintenissen gaat langzaam in stijgende lijn. In de jaren 2000 tot 2005 schommelde het rond de 100 à 150 per jaar. In 2006 waren het er 200.

3 PRIORITEITEN

3.1 Van bodemsanering naar herontwikkeling: de brownfields

Brownfields zijn verlaten en onderbenutte industriële sites. Bodemverontreiniging verhindert vaak hun ontwikkeling. Vlaanderenorst zijn deel van de industriële erfenis, maar het heeft van de brownfields evenzovele kansen gemaakt tot herwaardering en herontwikkeling.

Voor de OVAM is de ontwikkeling van brownfields sedert 2001 een prioriteit waaraan ze met overtuiging meewerkt. Het herstellen van de milieukwaliteit van deze gronden kan een hefboom zijn voor het sociaal en economisch herstel van de omgeving. Het vermindert het verder aansnijden van de al te schaarse open ruimte en is een voorbeeld van duurzame ontwikkeling. Het is een geïntegreerd beleid, want het betreft ook de andere beleidsdomeinen en -partners uit de privésector zoveel als mogelijk bij de ontwikkeling.

In de afgelopen jaren heeft de OVAM diverse proefprojecten opgevolgd en praktijkervaring opgedaan. Op het internationale niveau wisselt ze ervaringen uit met de Europese netwerken zoals Cabernet ('Concerted Action on Brownfield and Economic Regeneration Network) en Beri (Brownfield European Regeneration Initiative).

Er is méér: de OVAM steunt gemeenten die een brownfieldproject metterdaad aanvatten. Momenteel helpt ze een tiental Vlaamse gemeenten financieel in het kader van een samenwerkingsovereenkomst onder het motto 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'. Vijf van deze gemeenten hebben in 2006 met de hulp van de OVAM een herontwikkelingsconcept uitgewerkt voor een brownfield. Het zijn Begijnendijk ('De Sleutel'), Buggenhout ('Alvat'), Kluisbergen ('De Waele'), Mechelen ('Het Zegel') en Ronse ('De nieuwe Leie'). Voorop staat dat de bodemsanering zo goed mogelijk in het herontwikkelingsproject wordt geïntegreerd. Deze concepten worden de basis van de concrete realisatie.

Voor de site 'Hoedhaar' in Lokeren werkt de OVAM samen met de intercommunale Land van Waas en de stad Lokeren en liet ze een saneringsstudie uitvoeren.

Willebroek-Noord en Vilvoorde-Machelen zijn complexe brownfieldprojecten, doordat ze zo groot zijn dat een regionale aanpak noodzakelijk is. Ook hier werkt de OVAM met andere overheden samen, zodat de bodemsanering geïntegreerd kan worden in de herontwikkeling van de bewuste zone.

3.2 Woonzones

Ook in een stad kunnen bewoners te maken krijgen met verontreiniging uit het verleden: een woonwijk gebouwd op een oud stort, een cluster van mogelijk verontreinigde en bewoonde locaties in een stadskern, een woonwijk op een grond met een industrieel verleden. De aanpak van bodemonderzoek en eventuele sanering op dergelijke sites is vaak complex en valt duur uit. Daarom is een totale aanpak te verkiezen boven de klassieke perceelsgewijze benadering.

Zulke woonzoneprojecten zijn sinds 2002 een prioritaire doelstelling van de afdeling bodembeheer van de OVAM. Bij decreet zijn bodemonderzoeken mogelijk op verscheidene percelen van meer dan één eigenaar, op een site met een industrieel verleden bijvoorbeeld.

We identificeerden onder meer de volgende sites:

2002	Zichem	Woonwijk
2003 - 2004	Kessel-Lo, Turnhout, Gent	Grotere proefprojecten
2005	Willebroek, Kappelle-op-den-Bos, Mechelen, Meise, Londerzeel, Puurs, Grimbergen, Sint-Amands	Grote sites van particuliere gronden (Asbestdraalingen)
	'Kouterwijk' – Sint-Amands	Woonwijk (Voormalige leerlooierij en meststoffenfabriek)
	Lokeren	Woonwijk (Voormalige haarsnijderijen)
2006	'Krommelei' – Wijnegem	Kleinere projecten
	'Suzannalaan' – Essen	

In 2006 heeft de OVAM de gemeenten uitgebreid geïnformeerd over deze site-aanpak en hen aangemoedigd zelf initiatieven voor te stellen.

De OVAM heeft op basis van deze voorstellen een clusterlijst opgesteld van een zestigtal woonzones, gerangschikt volgens milieutechnische prioriteit. De tweede stap is het uitwerken van een plan voor medefinanciering, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen gemeentelijke stortplaatsen enerzijds en voormalige industrieterreinen en illegale stortplaatsen anderzijds.

4 COMPLEXE VERONTREINIGING

Verontreiniging over de perceelsgrenzen heen, is vaak een gecompliceerde aangelegenheid. Onduidelijkheid over de herkomst ervan, impact van saneringswerken op naburige terreinen, technische en juridische vraagtekens, conflicten tussen betrokken partijen,... Het risico dat zulke complexe verontreinigingen tot een impasse leiden is groot. Ook binnen de OVAM is de opvolging van dergelijke dossiers niet evident. Een aangepaste gecoördineerde aanpak kan complexe verontreinigingen echter op een kostenefficiënte manier door het bodemsaneringsdecreet loodsen. In 2006 heeft de OVAM verder gewerkt aan een uitgebreide lijst van probleemdossiers. Voor de meest dringende gevallen knoopt ze besprekingen aan met de betrokken partijen en streeft een door iedereen gedragen oplossing na. Begonnen wordt met de relatief eenvoudige dossiers.

5 ERKENDE BODEMSANERINGSDESKUNDIGEN

Nog een taak van de OVAM is de erkenning van bodemsaneringsdeskundigen. Eind 2006 waren er in totaal 92 erkende bodemsaneringsdeskundigen in Vlaanderen. Zo'n erkenning is vijf jaar geldig.

Ook voor de grondwatermodellering en de interpretatie van de resultaten van modelstudies is kennis en expertise vereist. De OVAM-afdeling bodembeheer organiseerde tweemaal een evaluatie van de kennis ter zake, waaraan 59 personen deelnamen. Op basis van deze en vorige tests, of na vrijstelling omwille van bewezen ervaring, zijn in 2006 in totaal 48 mensen gekwalificeerd bevonden. Daarnaast interviewde de OVAM 24 personen in het kader van de erkenningsaanvraag of de actualisatie ervan.

6 WAT GEBEURT MET DE UITGEGRAVEN BODEM?

We graven bodem uit om allerlei redenen. Vaak wordt het uitgegraven materiaal ter plaatse hergebruikt, maar soms wordt het afgevoerd. Om te vermijden dat verontreinigde grond willekeurig verspreid wordt en om de ontvanger van uitgegraven bodem te beschermen, is er sinds 1 april 2004 een speciale 'grondverzet'-regeling. Uitgangspunt van deze regeling is het 'standstill'-beginsel: de huidige milieutoestand mag er niet door verslechteren. Deze regeling is van toepassing als meer dan 250 m³ wordt uitgegraven of als bodem wordt uitgegraven op een verdachte grond.

In de loop van 2006 zijn voorstellen geformuleerd om de praktische werkbaarheid van de regeling nog te verbeteren. De Vlaamse Regering evalueert deze voorstellen in 2007.

7 GROOTSCHALIGE PROJECTEN

7.1 Umicore

De Vlaamse overheid sloot in 1997 een convenant af met Umicore (het vroegere Union Minière) om de historische bodemvervuiling op haar bedrijfssites (Hoboken, Olen, Balen/Lommel en Overpelt) aan te pakken. De OVAM speelt hierin een actieve rol.

In 2004 keurden de Vlaamse Regering, de OVAM en Umicore een addendum goed in verband met de sanering van de aangrenzende woonkernen. Daar gebeurt de sanering integraal op kosten van Umicore. De aanpak van de bredere omgeving gebeurt in onderling overleg, met een 50/50 financiële inbreng van Umicore en de Vlaamse overheid en dit gedurende 10 jaar. De OVAM treedt hier op als uitvoerder van de sanering.

7.2 BeNeKempen – actieplan cadmium

Vlaanderen en Nederland sloegen in 2002 al de handen in elkaar om een onderzoek te doen naar de verontreiniging met zware metalen in de Kempen. Tegelijk spraken ze af om samen nieuwe sanerings- en beheerstechnieken uit te werken en bodem- en waterbeleid in de regio zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Om dit concreet vorm te geven, werd een gezamenlijk project opgestart, BeNeKempen. Dit loopt tot eind 2007 en kan rekenen op 2 miljoen EUR Europese steun uit de Interreg-middelen; Vlaanderen en Nederland brengen elk 1 miljoen EUR in. Ook voor de communicatie in verband met BeNeKempen werken beide landen samen.

De bevoegde Vlaamse ministers lanceerden in februari 2006 het actieplan cadmium, met een overzicht van deze problematiek in heel Vlaanderen en van de maatregelen om dit probleem, zowel in de Noorderkempen als in Hoboken en Beerse, uit de wereld te helpen.

7.3 NMBS

Na de reorganisatie van de Belgische Spoorwegen in drie nv's (NMBS-Holding, NMBS en Infrabel) namen die, samen met het Fonds voor Spoorweginfrastructuur ook elk een deel van de 30.000 percelen over, vele hiervan waren risico-gronden. Bij zo'n overdracht hoort volgens het Bodemsaneringsdecreet altijd een OBO, eventueel gevolgd door een beschrijvend onderzoek en sanering. Om deze onderzoeksplicht en de eventuele sanering in de tijd te spreiden en om deze immense overdracht niet te blokkeren, ging de NMBS-holding op 24 december 2004 een eenzijdige verbintenis aan met de OVAM om de overdracht versneld te kunnen uitvoeren. De NMBS engageerde zich bovendien om voor de gronden die niet werden overgedragen de verdere saneringsverplichtingen na te komen. Dit resulteerde in een overeenkomst op 27 april 2006. Het is een ambitieus twintigjarenplan (2006-2026) voor het bodemonderzoek en de sanering van alle Vlaamse spoorwegsites.

8 AMBTSHALVE INTERVENTIES, VERWIJDERINGEN EN SANERINGEN (IVS)

In de jaren '80-'90 werden vooral saneringen van stortplaatsen uitgevoerd: zuurteer, ziekenhuisafval en huishoudelijke stortplaatsen waar illegaal industrieel afval werd gedumpt. De sanering van de Hooge Maey in Antwerpen en Terra Cotta in Brecht werden mogelijk gemaakt door een belangrijke ambtshalve inbreng. Daarnaast primeerde de aanpak van depots met vervuilde olie en solventen, achtergelaten afval bij fabrieken en diverse acute verwijderingen (zoals uit de vrachtboot Mont-Louis, gezonken voor de Belgische kust).

Eind jaren '90 startten de eerste kleinschalige saneringen op en dit in het kader van onschuldig bezit, waarbij de OVAM de sanering overneemt. De grootste aandacht bleef wel uitgaan naar de verwijdering van afvalstoffen: Dijlestorten, rubberbanden, ziekenhuisafval en fabriekspanden met afval. Een bijzondere actie kaderde in de dioxinecrisis en omvatte de verwerking van verontreinigd dierenmeel.

Vanaf 2000 komt de bodemsanering op kruissnelheid. Er is een ambtshalve tussenkomst bij de sanering van woonwijken zoals in Kapellen en Sint-Amands. In deze dossiers worden ruim honderd percelen in één saneringsoperatie aangepakt. De procedurele last bleek hierbij enorm zwaar en heeft aanleiding gegeven tot een wetgevend initiatief, het zogenaamde sitedecreet. Nieuwe inzichten maken opgang, een voorbeeld hiervan is de brownfielddaanpak. De belangrijkste voorbeelden van het ambtshalve optreden zijn de sanering van La Floridienne in Gent en Carcoke in Zeebrugge. In beide gevallen streeft de OVAM een geïntegreerde sanering na, dit wil zeggen dat rekening wordt gehouden met de nabestemming zonder dat dit de saneringsdoelstelling in het gedrang brengt.

In 2006 werden een tiental dossiers in verband met een ambtshalve tussenkomst inzake afvalstoffen behandeld. Twee omvangrijke gevallen verdienen vermelding. In Geel verwijderde de OVAM illegaal voedingsafval naar aanleiding van het proces-verbaal opgemaakt door de milieu-inspectie. In de omgeving van Westkapelle gaf de OVAM uitvoering aan een arrest van het Hof van Beroep en ruimde een illegale stortplaats op. De totale kostprijs van deze ambtshalve tussenkomsten bedroeg ruim 3 miljoen EUR.

Nog in 2006 zijn inzake de ambtshalve tussenkomst in de bodemsanering, 156 nieuwe dossiers opgestart. De investeringen in de bodemsaneringsdossiers beliepen ongeveer 21,5 miljoen EUR. In het merendeel van de gevallen gaat het over historische bodemverontreiniging waarbij men onschuld verleende. De OVAM doorloopt in deze gevallen de klassieke bodemsaneringsprocedure: beschrijvend bodemonderzoek, bodemsaneringsproject en -werken. Dit neemt niet weg dat men bij urgente verontreinigingsgevallen en in afwachting van de sanering al veiligheids- en/of voorzorgsmaatregelen kan nemen. De actie op de Balmatt-site is hiervan een voorbeeld.

Bij acute schadegevallen wordt geopteerd voor een snelle en adequate aanpak om zo ernstige bodemverontreiniging te voorkomen. Ook de klassieke sanering wordt ruimer benaderd en de zoektocht naar integratie met de herontwikkeling van het terrein is een feit. Op die manier poogt de OVAM een grotere meerwaarde te bekomen dan de loutere bodemsanering zelf.

De jarenlange inventarisatie van gegevens met betrekking tot bodemverontreiniging stelt de OVAM ook in staat om specifieke gevallen van grootschalige verontreiniging in kaart te brengen. Een oplossing wordt hier geboden door maatwerk op regionaal niveau. Voorbeelden zijn de recent opgestarte saneringen van de asbestdraalingen en de zinkassen. In beide gevallen is communicatie met de burger een nieuwe uitdaging die tot betere resultaten leidt. Het nieuwe planningsinstrument binnen de afdeling moet ervoor zorgen dat de OVAM in de toekomst nog sneller en efficiënter kan optreden binnen het beschikbare budget.

9 ALTERNATIEVE FINANCIERING

Voor een aantal activiteiten is het nodig de problematiek van de bodemsanering in zijn geheel aan te pakken. Vaak dient men dan de sanering op een alternatieve wijze te organiseren en/of te financieren omdat de kosten voor bodemsanering zo hoog oplopen dat ze niet meer te dragen zijn.

BOFAS

De oprichting van BOFAS vzw (Bodemsaneringsfonds voor tankstations) op 26 maart 2004 was het startsein voor de alternatieve financiering van de sanering van benzinestations in België. In de twee daaropvolgende jaren heeft BOFAS in Vlaanderen 1741 aanvragen tot tussenkomst goedgekeurd.

Voor tankstations die een aanvraag tot sluiting hebben ingediend laat BOFAS de bodemsanering uitvoeren en financieren. Wenst de uitbater zijn bedrijf te behouden, dan geeft BOFAS advies en worden de kosten voor de uitvoering van de bodemsanering (gedeeltelijk) terugbetaald tot een maximumbedrag van 62.000 EUR. Voor bodemsaneringswerken die gestart zijn na 1 januari 2000 en ten laatste op 25 september 2004 is er een overgangsregel, waarbij de aanvrager de bodemsanering zelf uitvoert en nadien (een deel van) de kosten recupereert.

De OVAM werkt nauw en constructief samen met BOFAS vzw om alle dossiers rond te krijgen. In 2006 heeft BOFAS in 60 gevallen de bodemsaneringswerken opgestart. In 17 andere dossiers werden de in 2005 opgestarte werken verder gezet. Eén dossier is afgerond en daarvoor heeft de OVAM een eindverklaring afgeleverd.

Om de overdracht voor terreinen waarvoor BOFAS een aanvraag tot sluiting heeft goedgekeurd sneller te laten verlopen, werd de regeling ter zake in overleg tussen de OVAM, BOFAS en de Vlaamse minister van Leefmilieu aanzienlijk versoepeld.

Nog in 2006 zijn de federale overheid en de drie gewesten samen gaan zitten om hun samenwerkingsakkoord aan te passen. Voortaan en wellicht al van in het eerste semester van 2007, zal men bij BOFAS ook een tussenkomst kunnen vragen voor tankstations waarvan de uitbating al voor eind 1992 is stopgezet.

De stookoliesector

Een alternatief financieringsinstrument is in voorbereiding om voor alle stookoliegebruikers de kosten te beperken die voortvloeien uit lekkages van olietanks, met alle milieurisico's vandien. In 2000 sloot de Vlaamse overheid een milieubeleidsvereenkomst af met de sector, die zich ertoe verbond instrumenten uit te werken voor de financiering van milieurisico's. In 2004 overlegden de gewesten onderling om de procedures voor sanering van vervuiling door lekkende stookolietanks op elkaar af te stemmen.

Begin 2005 begonnen de onderhandelingen van de federale en gewestelijke overheid en de petroleumsector met het oog op een 'fonds gasolietanks verwarming gebouwen'.

Op 20 mei 2006 ondertekenden het federale en het gewestelijk niveau een protocol dat de krachtlijnen bepaalt voor de oprichting van een fonds voor een tussenkomst in de kosten door bodemverontreiniging veroorzaakt door olietanks voor verwarming. Maar korte tijd later sprong dat overleg af. Sedertdien zit het overleg dat tot een samenwerkingsakkoord had moeten leiden in een impasse. In 2006 kwamen er verdere onderhandelingen, maar een fonds voor de sanering van stookolietanks is er nog altijd niet. Alle opties blijven open.

10 BODEMSANERINGSORGANISATIES

Beter voorkomen dan genezen

In 2005 was al een eerste aanzet gegeven om bodemsaneringsorganisaties mogelijk te maken, en in 2006 keurde het Vlaams Parlement de noodzakelijke wijzigingen van het bodemsaneringsdecreet goed. Op 15 december 2006 wijzigde de Vlaamse Regering dan de Vlarebo om deze decreetswijziging praktisch uitvoerbaar te maken. In 2007 kunnen we de aanwijzing verwachten van een eerste economische activiteit waarvoor een eigen bodempreventie- en bodembeheersplan moet worden uitgewerkt. Het is de chemische reiniging van textiel. Sinds 21 december 2006 heeft deze sector zijn eigen bodemsaneringsorganisatie, het Vlaamse bodemsaneringsfonds voor de textielverzorging, de vzw Vlabotex.

Vlabotex en andere, later op te richten bodemsaneringsorganisaties zullen er allereerst naar streven bodemverontreiniging te voorkomen en te beheersen. Maar uiteraard zullen zij ook de bodemsanering aanmoedigen en begeleiden, voor de verontreiniging die het gevolg is van de activiteiten waarvoor de bewuste bodemsaneringsorganisatie werd opgericht. Een belangrijk instrument hiertoe is de invoering van een bodempreventie- en bodembeheersplan, dat de uitvoerders van een bepaalde economische activiteit moet doen nadenken over preventie en eventueel de behandeling van de verontreiniging die het gevolg is van deze activiteit. Ze kunnen zelfs hun saneringsplicht helemaal of gedeeltelijk 'verkopen' aan de relevante bodemsaneringsorganisatie, zodat ze ook van die kopzorg verlost zijn. De bodemsaneringsorganisatie neemt dan de volledige afhandeling van het saneringsdossier over.

De reden waarom die bodemsaneringsorganisaties er komen is dus duidelijk: preventie van nieuwe verontreiniging, opbouw van noodzakelijke kennis die tot een beter bodembeheer moet leiden en een meer efficiënte aanpak van de sanering.

10 JAAR BODEMSANERINGSDECREET, EN NU VERDER...

Het bodemsaneringsdecreet is een nuttig werkinstrument gebleken om de kwaliteit van de Vlaamse bodem te garanderen. Het geldt ook buiten de landsgrenzen als een voorbeeld van efficiënt bodembeleid. Toch zou het te gek zijn niet te leren uit de opgedane ervaringen. De OVAM verzamelde knelpunten bij de diverse actoren en legde een nota met mogelijke oplossingsrichtingen voor aan het Vlaams Parlement. Dit diende als basis voor een nieuw decreet 'betreffende de bodemsanering en de bodembescherming'. Het Vlaams Parlement keurde het op 11 oktober 2006 goed, waarna de Vlaamse Regering het bekrachtigde. Op 22 januari 2007 verscheen het in het Belgisch Staatsblad. Om het decreet te kunnen toepassen zijn uitvoeringsbesluiten nodig. Van zodra de Vlaamse Regering dit nieuwe Vlarebo (Vlaams reglement bodemsanering) heeft goedgekeurd, kunnen we ermee aan de slag.

Het nieuwe decreet koppelt de degelijkheid van het oude bodemsaneringsdecreet aan de intussen opgedane ervaring. De basisprincipes blijven behouden, maar het nieuwe decreet zorgt voor meer eenvoud, duidelijkheid en efficiëntie :

- door inhoudelijke bijsturing en verfijning van een aantal krachtlijnen (het grondeninformatieregister, het saneringsdoel, de getrapte saneringsplicht, de vrijstelling van saneringsplicht, enz...);
- door vereenvoudiging en verduidelijking van bestaande procedures en begrippen (definitie 'overdracht van gronden', gezamenlijk uitvoeren van oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek, beperkt saneringsproject, versnelde overdrachtsprocedure, grondverzet, enz...);
- door invoering van een aantal nieuwe krachtlijnen (cofinanciering en draagkrachtregeling, risicobeheer, schadegevallen, waterbodems, bodembescherming, enz...).

Verhogen van de professionaliteit van de intermediairs in de uitvoering van het bodemsaneringsdecreet en een grondige en correcte kennis van het nieuwe bodemsaneringsdecreet zijn voor de OVAM een belangrijk aandachtspunt. In 2007 organiseert de OVAM hieromtrent dan ook een mediacampagne, aangevuld met nieuwsbrieven, workshops, studiedagen, ...

Voor het beantwoorden van eerstelijnsvragen is de Infolijn Bodem nog verder structureel uitgebouwd. U kan haar bereiken op het nummer +32 (0)15/284.458 of via bodem@ovam.be.

DE EUROPESE DIMENSIE

Actieve participatie van de OVAM

Na de publicatie in 2002 van een Mededeling 'Naar een thematische strategie inzake bodembescherming', duurde het tot 22 september 2006 vooraleer de Europese Commissie haar bodemstrategie voorstelde. Zij legde uit waarom bepaalde acties nodig zijn voor de bescherming van de bodem en in een voorstel van kaderrichtlijn gaf ze de voornaamste principes voor bodembescherming weer, die in heel Europa dienen te gelden. Dit algemeen kader biedt de lidstaten ruimte om de uitvoering af te stemmen op lokale noden en situaties. De effectbeoordeling ten slotte bevat een analyse van de economische, sociale en milieu-impact van de verschillende opties die de Commissie vooraf heeft bekeken. Het Vlaamse bodemsaneringsdecreet is een duidelijke inspiratiebron geweest voor de voorgestelde aanpak van de bodemverontreiniging.

De OVAM werkte ook actief mee aan de Vlaamse en Belgische standpunten ten aanzien van het voorstel en blijft de besprekingen in Ministerraad en Europees Parlement op de voet volgen.

Snowman

De OVAM is ook actief betrokken bij een Europees samenwerkingsverband van Onderzoeks- & Ontwikkelingsprogramma's op bodemgebied.

Dit project is gestart in 2004 onder het 6^e Europese Kaderprogramma, kreeg de naam Snowman (wat staat voor Sustainable Management of Soil and Groundwater under the Pressure of Soil Pollution and Soil Contamination) en werkt met Europese financiële steun. Behalve de Vlaamse OVAM maken nog 6 andere milieu- en bodemgerelateerde organisaties uit evenveel Europese lidstaten hier deel van uit.

Op langere termijn verwacht men van deze samenwerking:

- een beter en consistent onderzoek naar bodem- en grondwaterbescherming in heel Europa;
- coördinatie van onderzoeksprogramma's en meer efficiënt gebruik van de onderzoeksmiddelen.

Op 1 december 2006 werd met goedkeuring van de Europese Commissie een transnationale oproep voor onderzoeksvoorstellen inzake duurzaam landbeheer gelanceerd.

VOORUITZICHTEN 2007 - 2008

- ➔ Voorbereiden van het nieuwe Uitvoeringsbesluit van het nieuwe decreet 'betreffende de bodemsanering en de bodembescherming', wat gepaard zal gaan met een intense communicatie-inspanning.
- ➔ Uitvoeren van een plan voor medefinanciering, nu een clusterlijst is opgesteld van een zestigtal woonzones, gerangschikt volgens milieutechnische prioriteit, en waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen gemeentelijke stortplaatsen en voormalige industrieterreinen enerzijds en illegale stortplaatsen anderzijds.
- ➔ Expertise én financiële steun ter beschikking stellen voor de realisatie van verscheidene saneringsstudies van brownfields en de uitwerking van herontwikkelingsconcepten.
- ➔ Voortzetten van het beleid van ambtshalve sanering.
- ➔ Bepalen van richtlijnen voor de gemeenten bij schadegevallen.
- ➔ Toepassen van het planningsinstrumentarium binnen de afdeling IVS.
- ➔ Uitvoeren van de plannen ter verbetering van de grondverzetsregeling waaraan de OVAM heeft meegewerkt, na goedkeuring door de Vlaamse Regering.
- ➔ Voortzetten van de uitvoering van het twintigjarenplan van de NMBS-holding voor bodemonderzoek en sanering van Vlaamse spoorwegsites.
- ➔ Uitvoeren van het project BeNeKempem, een Interreg-project dat eind 2007 afloopt en focust op een onderzoek naar de bodemvervuiling met zware metalen.
- ➔ Onderzoeken en eventueel goedkeuren van bijkomende dossiers van door BOFAS gefinancierde bodemsaneringswerken voor benzinestations.
- ➔ Starten van het Vlaamse Bodemsaneringsfonds voor de textielverzorging.
- ➔ Beginnen met de uitvoering van transnationale onderzoeksvorstellen 'duurzaam grondbeleid' na evaluatie en selectie, na inzicht te hebben verworven in de invulling van de Europese verplichtingen inzake bodembeleid.

KLACHTENMANAGEMENT

De OVAM vindt het belangrijk dat u voor een klacht altijd terecht kan bij uw dossierhouder. Maar zo nodig kan u contact nemen met de klachtenmanager:

Klachtenmanager (OVAM)
Stationsstraat 110
B-2800 Mechelen Tel 015/284.284 - fax 015/284.279
e-mail: klachten@ovam.be

Procedure

Een klacht indienen bij de klachtenmanager is eenvoudig. Het kan per gewone brief (niet aangetekend), per mail, per fax of telefonisch. De klachtenmanager start dan een onafhankelijk onderzoek en zoekt naar een oplossing.

Welke gegevens dient u in uw brief of e-mail te vermelden?

- ➔ uw naam, adres en telefoonnummer
- ➔ wanneer u telefonisch te bereiken bent
- ➔ een omschrijving van de feiten van de klacht en het tijdstip waarop deze hebben plaatsgevonden
- ➔ de reden waarom u daarover klaagt
- ➔ de reactie of het antwoord op deze klacht door de bevoegde afdeling of dossierbehandelaar

De klachtenmanager stuurt u binnen de 10 dagen een ontvangstmelding. Het onderzoek duurt maximaal 45 dagen, afhankelijk van de moeilijkheidsgraad van de klacht. U ontvangt een antwoord binnen deze termijn.

Wanneer u bij de klachtenmanager een klacht indient, start deze een onafhankelijk onderzoek. Er wordt niet alleen gezocht naar een individuele oplossing voor uw probleem: door uw klacht draagt u ook bij tot een betere dienstverlening.

2006 was het vijfde jaar van het klachtenmanagement bij de OVAM. In de loop van 2006 registreerde de klachtenmanager 28 klachten. Slechts drie van deze klachten werden geregistreerd als deels gegrond: twee ervan betroffen ontoereikende informatieverlening en 1 onheuse bejegening. Ze konden eenvoudig worden verholpen.

Het grootste deel van de geregistreerde klachten zijn geen klachten in de strikte zin van het decreet. Het betreft veelal vragen naar de stand van zaken in concrete bodemsaneringsdossiers. De OVAM tracht de burger aangaande elk dossier en in elke brief zogoed mogelijk te informeren.

Colofon

Redactieraad: Els De Picker, Veerle De Ridder, Inge De Vrieze, Anne D'Haese, Els Gommeren, Kristel Lammens, Anne Vandeputte

Hoofdredacteur: Karina De Beule

Copywriting: Paul Muys (PR&Media)

Vormgeving: VRconsulting

Drukwerkbegeleiding: Joris Delafortrie

Druk: Tuerlinckx

Verantwoordelijke Uitgever: Henny De Baets

OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ

STATIONSSTRAAT 110
B-2800 MECHELEN

TEL. 015/284 284
FAX 015/203 275

WWW.OVAM.BE